

Nummer 15

1. August 1910

59. Aargang

For tredsindstyve Aar siden.

Af Andrew Jensen.

For tredsindstyve Aar siden havde Danmark ca. 1½ Mill. Indbyggere. Kjøbenhavn laa omgivet af de gamle Volde og havde omtrent 135,000 Indvaanere. Kong Frederik den 7de, der havde gjort Ordene „Folkets Kjærlighed min Styrke“ til sit Balgsprog, sad paa Danmarks Throne under den nylig affattede Konstitution eller Grundlov og delte sin Magt med Rigsdagen. Den i 1848 udbrudte Krig mellem det egentlige Danmark og Hertugdømmerne Slesvig-Holsten rasede endnu i Juni 1850, da de danske Soldater i fuld Rustning laa nede i Slesvig og traf Forberedelser til det blodige Slag ved Isted, som fandt Sted en Maaned senere. Det danske Folk var endnu ikke vaagnet til Bevidsthed om, hvad Grundloven betød for dem, hverken paa det politiske eller det religiøse Omraade, og derfor var Intolerancen endnu meget stor, naar Talen drejede sig om anderledes Troende end Statskirkens Tilhængere. Dette fik særlig Baptisterne at mærke; de vare nemlig næsten overalt udsatte baade for Forsølgelse og Overlast, eftersom Rigsdagen endnu ikke havde bestemt, hvilke særlige Rettigheder og Privilegier der skulde tilstaaes de fra Statskirken afsvigende religiøse Samsund.

Medens denne Tingenes Tilstand herskede i Landet, ankom aldeles uanmeldt fire unge Mænd fra Amerika til Kjøbenhavn som Forkyndere af en tilsyneladende helt ny Lære. Da Baptisterne nogle Aar tidligere havde indført den oprindelige Døbemaade med Reddhyppelse og forkastede

Varnebaaben, stode mange næsten maalløse af Forstrækkelse; thi kun Jaa i Danmark anede dengang, at Statskirken virkelig hylbede en Lære, der i saa mange Ting stod i skjærende Modstrætning til Kristi sande Evangelium. Og da nu de fire unge „Mormoner“, der snart bleve omtalte som „Amerikanerne“, kom og uden Forbehold fortalte, at der atter fandtes Profeter og Apostler paa Jorden, at ny Aabenbaring fra Gud havde fundet Sted, at Daab med guddommelig Myndighed og Haandspaalæggelse for den Helligaands Gave foretoges ligesom i gamle Dage, og at Aandens Gaver igjen uddeltes til de virkelig Troende, opæggedes Folket under de lutherste Præsters Agitation til ligesom Raseri paa mange Steder, og man raabte i Ørerne paa hverandre: „Falske Profeter, Kjætter, Bedrager, Galenskab“ o.s.v. Og trods de Rettigheder, som Grundloven sikrede, hørte Forhaanelse, Forsølgelse og Pøbelvold snart til Dagens Orden overfor dem, som forkyndte eller antog den „nye Lære“. „Mormonerne“ eller, som deres virkelige Navn er, Sidste-Dages Hellige bleve uvilkaarligt stemplede som Menneftenes fælles Fjender, og Baptisterne, der tidligere havde lidt saa store Forsølgelser for deres Troes Skyld, forenede sig med de Andre i at raabe: Ve over „Mormonerne“.

Men denne almindelige Modstand og Forsølgelse magtede i Længden Intet. „Mormonerne“ havde Sandheden og Bibelen paa deres Side, og Sandheden maatte jo tilsidst sejre. Det hjalp ikke, at det lutherste Præsteskab snyste af Brede og jamrede sig, fordi deres Haandtering var i Fare, ligesom Tilfældet var i gamle Dage med Guldsmeden Demetrius i Efesus; det hjalp ikke, at den danske Presse i hurtig Folgerække dels i Aviserne dels i Bøger og Traktater offentliggjorde Oversættelser paa Dansk af gamle forslidte amerikanske Løgne om Mormons Boges Fremkomst og Joseph Smiths Karakter. De oprigtige af Hjertet, som nærmere undersøgte Sagen, fandt i al denne heftige og ubesøjede Modstand hyderligere Beviser for, at „Amerikanerne“ netop havde den sande kristne Lære; thi den store Mester havde jo selv sagt: „Have de forfulgt mig, skulle de og forfølge eder“; „have de kaldet Husbonden Beelzebul, hvor meget mere hans Husfolk“; „J skulle hades af alle Folkene for mit Navns Skyld“; „salige ere de, som lide Forsølgelse for Retfærdigheds Skyld; thi Himmeriges Rige er deres“ o.s.v.

Følgen af det Hele var derfor ogsaa, at Mange i Danmark, og senere ogsaa i Norge og Sverige, sluttede sig til den nye Lære, som de paa engang fandt at være bibelsk, fornuftig og sand og i Et og Alt overensstemmende med den oprindelige Kristendom, saaledes som den blev forkyndt i Middelhavsklandene af Jersseren selv og hans Apostle.

Og nu efter 60 Aars Forløb rejser „Mormonismen“ sig i Rjæmpeskikkelse, stærk, kraftig og uovervindelig, overfor alle Verdens Indbyggere og repræsenterer en Religion, der kan og vil gjøre alle Mennefter,

som annamme og praktist efterleve den, til gode og lykkelige Borgere af et hvilketsomhelst Land. Og lad mig her i Parenthes bemærke, at ikke en eneste af de Væresætninger, som Profeten Joseph Smith indførte i Verden og proklamerede for Folket, er bleven funden falsk. Efter at have kæmpet med den bitreste Modstand fra dygtige Theologers og andre Værdes Side samt fra det almindelige Publikum staar hele Læren fast og urokkelig paa Bibelen, Fornuftens og Videnskabens faste Grundvold.

Det er derfor ogsaa et Faktum, at flere af „Mormonerne“ Grundprincipper ere bleve almindelig antagne af tænkende, fornuftige og ærlige Mennesker, og hos flere af Nutidens kristne Selter danner endog ligesom „Mormonismen“ Grundlaget for deres Trostikler, uden at de derfor erkjende denne som Kilde. Over 50,000 Mennesker i Danmark, Norge og Sverige ere i de sidste 60 Aar traadte fuldstændigt ud af saavel Vantroens som Overtroens Rækker og have ligesom Josva og hans Hus i gamle Dage valgt at tjene Herren fremfor Afguderne, eller med andre Ord, de have valgt at antage Jesu Kristi sande Være istedetfor Menneskebud. Disse 50,000 tilligemed deres Efterkommere have ogsaa i Forening med Trostjæller fra andre Dele af Verden opbygget et Samsund, der sammenlignet med de fleste af Nutidens kristne Selter staar ligesaa højt over disse paa Sandhedens og Dydens Omraade, som Himmelen staar over Jorden. „Mormonismen“ har baaret de skjønneste Frugter ved at gjøre hundrede Tusinder Mennesker lykkelige. Mange, som tidligere vare hengivne til Laster og Ugudeligheder, have under „Mormonismens“ praktiste Indslydelse omdendt sig fra deres Synder og ere bleve baade gode Borgere og dydige Kristne; Tusinder, som tidligere vare bundne med Overtroens og Uvidenhedens Lænker, have brudt disse Lænker i Stykker og ere bleve frie Mænd og Kvinder i den rette Tro paa Gud og Kristus. Titusinder, som tidligere ledte efter Vejen til Salighed ved Hjælp af den faldne Kristenheds matte Stjernefjær, vandre nu frimodigt i den sande Kristendoms fulde Dage-lys og glæde sig ved de himmelske Sandheder, som de have annammet. Og lad mig til Slutning sige, at dersom de Grundprincipper, som de Sidste-Dages Hellige repræsenterer, bleve antagne af Mennesker i Almindelighed paa en praktist Maade, saa vilde vor Jord blive et Paradis og dens Beboere den Allerhøjstes Hellige.

En Oversigt over Begivenhederne ved Evangeliets Indførelse i Skandinavien.

Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige blev organiseret den 6. April 1830. I de første 7 Aar indstrænkede dens Vædster Forlyndelsen af Evangeliet til Indbyggerne af de Forenede Stater og til de britiske Besiddelser; men i 1837 sendtes de første Missionærer til England. Fra Preston i Lancashire spredte Læren sig i Løbet af nogle faa Aar

til næsten alle Dele af England, Wales, Skotland og Irland. I 1843 udsendtes de første Missionærer til det stille Havs Øer, og det følgende Aar (1844) grundedes den første Mission paa Selfstabs-Øerne iblandt et Folk, som ikke talte det engelske Sprog. Efter de Helliges Nedsættelse i Klippebjergene blev der taget alvorligere fat paa at aabne nye Missionsmarker, og ved Efteraarskonferencen 1849 i Store Saltøstads blev et Antal Uldster kaldede til at gaa paa Mission til forskellige Lande. Iblandt Andre blev Apostlen Crastus Snow tilligemed Svenstere John C. Forsgren og Danstere Peter D. Hansen kaldet til de scandinaviske Lande. Samtidig kaldtes John Taylor og Andre til Frankrig og Lorenzo Snow til Italien. Disse vare alle nye Missionsmarker.

Missionærerne, 35 i Antal, rejste over Bjergene og Sletterne som et sluttet Selfstab med 1 Karet, 12 Bogne og 42 Heste og Muldyr. Afreisen fra Store Saltøstads foregik den 19. Oktober 1850, og Ankomsten til Missourifloden fandt Sted den 8. December samme Aar. Rejsen gennem Staterne og over Atlanterhavet foretoges af Missionærerne i forskellige Afdelinger. Saaledes ankom Uldste Hansen tilligemed Andre til Liverpool den 8. April, Apostel Snow den 16. April og Uldste Forsgren den 19. April. De Hellige i de Forenede Stater havde ved frivillige Bidrag paa en særdeles liberal Maade hjulpet Missionærerne til England, og nu viste de britiske Hellige sig ligesaa liberale som deres Trossæller i Amerika; derfor bleve ogsaa Missionærerne, som skulde aabne nye Arbejdsmarker, vel udrustede med Penge og Klæder, førend de drog videre. Den Gang fandtes der omtrent 30,000 Hellige paa de britiske Øer, og adskillige af dem vare desuden nogenlunde formuende, medens Nybyggerne i Klippebjergene, efterat Pøbelen i Illinois havde berøvet dem alt deres jordiske Gods, vare forholdsvis fattige.

Brødrene, som skulde til Scandinavien, opholdt sig flere Uger i Storbritannien. Uldste Hansen blev saaledes sendt til Skotland, hvor de Hellige forsynede ham med nye Klæder og Rejsepenge, og saa ivrig var han for at bringe det glade Budskab om Evangeliets Gjengivelse til sit Fødelands Indvaanere, at han ikke gav sig Tid til at vente, til Crastus Snow blev færdig til Afreisen, men tog afsted alene med Dampskibet fra Hull den 8. Maj 1850 og landede i Kjøbenhavn den 11. i. M. Han stiftede snart Bekjendtskab med nogle Baptister og gjorde de Forberedelser, han kunde, til de andre Uldsters Ankomst.

Uldste Snow besøgte mange af Kirkens Øene i England og Skotland og blev overalt modtaget med aabne Arme og forstrakt med Midler. I England traf han ogsaa Uldste George B. Dykes, der et Par Maaneder i Forvejen var kommen fra Amerika til England for at virke som Missionær. Da han, der tidligere havde prædikeret Evangeliet i det nordste

Settlement i La Salle County, Illinois, kunde tale lidt Norst, besluttede Ældste Snow at tage ham med til Danmark som fjerde Mand i Missionen til Skandinavien. I Hull traf Brødrene Snow og Dyles ogsaa Ældste Forsgren, og de tre Ældster afsejlede fra Hull om Morgen den 11. Juni 1850 og landede i Kjøbenhavn efter en Sørejse paa 3 Dage og 3 $\frac{1}{2}$ Time.

Det Følgende er uogle faa af de vigtigste Begivenheder, som staa i Forbindelse med Evangeliets første Forkyndelse i Skandinavien, fremstillede i kronologisk Orden:

Fredag den 14. Juni 1850: Erastus Snow, John C. Forsgren og George Parker Dyles ankom til Kjøbenhavn som de Sidste-Dages Helliges første Missionærer til Skandinavien. Ældste Peter D. Hansen mødte dem paa Bryggen og førte dem til et Hotel, hvor de tilbragte Natten, men Støjen paa Gaden forhindrede dem i at sove.

Lørdag den 15. Juni. Missionærene fikrede sig et Hjem hos Lauritz B. Malling, en Skaretmager, som boede i Nr. 196, nu Nr. 217 i Bredgade, Kjøbenhavn, hvor de skulde betale 7 Rigsdaler om Maanedes for et bekvemt, møbleret Værelse og 3 Rigsdaler hver om Ugen for Kost hos Familien. Her boede Broder Snow i omtrent 11 Maanedes.

Søndag den 16. Juni. Missionærerne overværede Baptistforstander P. C. Mønsters Forsamling i Kjøbenhavn og samtalede med Andre, som kom for at besøge dem i deres Logis.

Mandag den 17. Juni. Hr. P. C. Mønster besøgte Brødrene paa deres Værelse og havde en lang Samtale med dem. Han havde været fængslet for sin Dros Skyld, og medens han sad indepærret, havde han studeret Engelsk og kunde saaledes samtale med Broder Snow uden Tolk.

Tirsdag den 18. Juni. Ældsterne Snow og Dyles besøgte de Forenede Staters Minister i Danmark, Hr. Walter Forward, som lovede at bistaa Brødrene med Alt, hvad han kunde.

Onsdag den 19. Juni. Ældste John C. Forsgren tog en rørende Afsked med sine Brødre i Kjøbenhavn og begav sig paa Rejsen til Everige, hans Fødeland, for at aabne Evangeliets Dør. Han tog direkte til Gesle, hvor hans Slægtninge boede.

Søndag den 23. Juni. Ældste Snow ledsagede Baptistforstander P. C. Mønster paa et Besøg til Ishøj, i Nærheden af Kjøbenhavn, hvor der fandtes en lille Baptistmenighed. Broder Snow prædikede ved Hjælp af Hr. Mønster som Tolk. I Løbet af den følgende Uge vedbleve Missionærerne at besøge Hr. Mønster og andre Familier, som indbød dem til deres Hjem. Flere af Baptisterne begyndte at vise stor Interesse for den „nye Lære“.

Fredag den 19. Juli. Missionærerne i Kjøbenhavn overværede en Præsteindvielse i Frue Kirke.

Søndag den 21. Juli. Missionærerne holdt en lille Forsamling hos Peter Beckstrøm i Store Kongensgade, Kjøbenhavn. Flere af Hr. Mønsters Baptistmenighed vare blevne Troende.

Fredag den 26. Juli. Ældste John E. Forsgren døbte sin Broder, Peter Adolf Forsgren, i Gefle, Sverige, hvilket var den første Daabs-handling, der nogensinde var udført ved guddommelig Myndighed i de skandinaviske Lande.

Mandag den 12. August. Den første Daabs-handling udførtes ved guddommelig Myndighed i Danmark af Crastus Snow, som døbte 15 Personer (8 Mænd og 7 Kvinder) i Øresund, omtrent en kvart danskt Mil Nord for Kjøbenhavn. Iblandt dem, som bleve døbte ved denne Lejlighed, vare Ole Ulric Christian Mønster og Hustru, Johan B. Førster og Hustru, Hans Larsen og Hustru, Andreas Nagren, Anna Beckstrøm, Marie Nielsen og Johanne Andersen. Mønster var den første Mand og Anna Beckstrøm den første Kvinde, som blev døbt.

Onsdag den 14. August. Brødrene Crastus Snow, Peter D. Hansen og George P. Dykes tilligemed en Del af de Nydøbte forsamledes i Peter Beckstrøms Hus i Store Kongensgade, Kjøbenhavn, og Haandspaalæggelse for Annammelsen af den Helligaands Gave blev udført i Danmark for første Gang.

Lørdag den 17. August. Knud H. Bruun, Christian Christiansen og Andre bleve døbte af Ældste George P. Dykes i Kjøbenhavn. Broder Bruun var den første Lutheran, som annammede Evangeliets Fylde i Danmark. Alle de tidligere døbte havde været Baptister.

Søndag den 18. August. Missionærerne i Kjøbenhavn afholdt to mindre Møder, et paa deres eget Værelse i Bredgade og et andet i Broder Hans Larsens Hus paa Kristianshavn, hvor flere Nydøbte fik Haandspaalæggelse, og tre Børn, Døtre af Hans og Eline Dorthea Larsen, bleve velsignede af Ældsterne. I Løbet af de følgende Uger bleve Mange døbte.

Søndag den 25. August. I en Forsamling, afholdt i Hans Larsens Hus paa Kristianshavn, blev den hellige Nadver administreret ved guddommelig Myndighed for første Gang i Danmark. Ved samme Lejlighed fandt den første Ordination til Præstedømmet Sted, idet to Brødre fik det aaronste Præstedømme — Knud H. Bruun blev ordineret til Præst og en anden Broder til Lærer.

Søndag den 15. September. En Forsamling afholdtes paa en lejet Sal i Bingsgaardsstræde, Kjøbenhavn, ved hvilken den første Gren af Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige blev organiseret i Danmark med omtrent 50 Medlemmer. George P. Dykes bestiktedes til Forstander for Menigheden og Johan B. Førster til Skriver.

Resultaterne af 60 Aars Missionsarbejde.

Og hermed var Grunden lagt til det store Arbejde, som de Sidste-Dages Hellige have udført i de nu henrundne 60 Aar for at bringe Folket i Norden til Kundskab om Jesu Kristi sande Evangelium. Det ligger udenfor denne Artikel at omtale, hvorledes Evangeliets Fylde først bragtes til Norge i 1851, og hvorledes de første Grene af Kirken organiseredes i Sverige i 1853; men vi ville slutte med at sige, at siden 1850 er der bleven døbt omtrent 25,500 i Danmark, 7,100 i Norge og 17,500 i Sverige. Omtrent 2,500 Uldstier fra Zion have virket som Missionsærer i de tre nordiske Riger, siden Crastus Snow og hans Medbrødre først ankom til Kjøbenhavn. Disse have gennemsnitlig tilbragt to Aar hver i Missionsens Tjeneste. Henimod 35,000 — Vorn iberegne — ere siden 1850 som Sidste-Dages Hellige emigrerede til Zion fra Danmark, Sverige og Norge, og for Tiden findes der omtrent 3,000 døbte Medlemmer af Kirken i de tre nordiske Riger. 62 Uldstier fra Zion virke for Tiden i Danmark, 48 i Norge og 69 i Sverige, og Udsigterne til en rig Høst af Sjæle ere meget lovende. I 1909 tillagdes der Kirken flere Medlemmer i Skandinavien end i noget foregaaende Aar i lange Tider. Folket, som interesserer sig for Religion og studerer den hellige Skrift i Forbindelse med „Mormonismen“, nødfages til at erkjende, at de Sidste-Dages Hellige ere de sande Kristne og have det evige Evangelium at forkynde.

Lad os haabe og bede om, at alle Oprigtige i sin Tid maa komme til Sandhedens Erkjendelse og blive talte blandt Guds udvalgte Folk.

(„Biblen“.)

Tankefrog.

Udnyt hver Evne, som Gud dig gav,
 Det bringer den største Glæde,
 Thi Livet stiller saa mangt et Krav
 Hvert eneste Sjed, vi træde.
 Et venligt Smil og et kjerligt Blik —
 Hvor Lidt og hvor Lidt, at give!
 Kan vorde maaste den Lædsedrik,
 Der holder en Sjæl i Live.
 Saa plant langs Vejen, hvor du skal gaa,
 En dejlig dustende Have
 Af sagre Kjerligheds Blomster smaa,
 Du fik dem jo selv som Gave.

Mandag den 1. August 1910.

Præsident Joseph F. Smith paa Rundrejse i Skandinabien.

Det var en behagelig Overrasselse for os her paa Missionskontoret, da vi i Tirsdags modtog et Telegram fra Antwerpen med Underretning om, at Præs. Joseph F. Smith og Kirkens præsiderende Biskop, Charles W. Nibley, m. Fl. vilde ankomme til Kjøbenhavn den næste Morgen. Det kom aldeles uventet. Vel vidste vi, at Selskabet var i Europa, men vi antog, at de først vilde besøge Schweiz, Belgien og Tyskland og indtræffe her et Par Uger senere, saa at vi mente at have Tid nok til at gjøre Forberedelser til en passende Modtagelse for de hædrede Gæster. Nu maatte vi sætte alle Kræfter i Bevægelse for at dekorere og ordne vor store Forsamlingsaal, og ved Hjælp af de unge Kvinders og den Kvindelige Hjælpeforenings Bestyrelser blev Alt tilfredsstillende arrangeret; der kom nye Gardiner for de store Vinduer, smukke Blomsterdekorationer og et firligt „Velkommen“ over Indgangen under Galleriet.

Missionskontorets Personale tilligemed mange af Udstjerne modtog Onsdag Formiddag Selskabet, der bestod af Præs. Joseph F. Smith med Hustru og Søn, Biskop Charles W. Nibley med Hustru og to Døtre, ialt 7. De kjørte i Automobiler til Korsegade 11, hvor de alle indlogeredes. En Del af Dagen benyttedes til at besøge Thorvaldsens Museum, som Præs. Smith syntes at interessere sig særligt for; hans Interesse for den berømte Dansters Kunstværker er allerede ved hans tidligere Besøg i Danmark bleven vakt.

Om Aftenen afholdtes et udmærket Møde, hvor baade Præs. Smith og Biskop Nibley med Præs. Andrew Jensen som Dolt talde til de opmærksomme og interesserede Tilhørere. Præs. Smith afslagde et overbevisende Vidnesbyrd angaaende Joseph Smith, Profetens guddommelige Kaldelse og det sande Evangeliums Gjengivelse til Jorden, og han udtalte, at Gud har til Hensigt at frelse alle sine Børn paa Jorden, som ville modtage den venlige Indbydelse. Biskop Nibley dvælede særlig ved Betydningen af, at vi ere livlige og aktive i vort Kristenliv, saa at vi bringe Flere til at forstaa Værdien af den Religion, vi selv have annammet. Vi bør ikke forhaste os med at komme til Zion, men ved et hæderligt og gudfrygtigt Levnet vinde ærlige Sjæles Tillid og forsøge paa at staffe To eller flere i vort Sted, naar vi forlade disse Lande. Derved ville Menighederne her styrkes og florere; vi kunne tjene Gud

ligheder, Flerkoneri og andet Sludder. Det bør ethvert dannet Menneſte vide ikke er foreneligt med den amerikanske Lov. Nej, ret er det at nævne hvad den Religion holder ſit Folk til, det er forſt og fremſt Arbejdsomhed og dernæſt ſom uavgjælig: Uædruelighed. Dertil da et Samhold, ſom paabyder at ofre lidt af Overfløden til Fordel for det Hele!

Mig er det ſom om det vilde være at fornærme Amerika, at gaa hen at lave Særlove mod et Folk af deres Union, de ere nok vejet paa Vægten, ſjænd de kom ind i den! Og Mormonernes moralske Liv og Være ſtaar fuldt paa Højde med vor. Erling Bjørnſon.“

Hvordan mon dette friſindede og enkle Indlæg ſmager vore trangbrystede og intolerante Modſtandere, ſom i de ſidſte Maaneder have holdt den norſke Preſſe varm med deres Ammeſtuehistorier ſom Kampagne-Fyrværkeri til en ſærlig Lovgivning mod Mormonerne for at kneble og kue dem fra en lignende fri Religionsøveſe, ſom andre Troſbefjendelser nyde? Hvad Bjørnſon ſiger er ingen Papegojeſnak, men en original, friſt Udtalelſe, bygget paa den Kundſkab og Overbeviſning, ſom han indvandt ved perſonlige Jagttagelſer under et Ophold i Salt Lake City og andre Steder i Utah for omtrent 4 Aar ſiden, da han i ſin mægtige Faders patriotiſke Aand bragte Landsmænd i Amerika Budſtab om det gamle Norges nye og driſtige Uafhængighedskup. Det var under dette Arbejde, at han mødte repræſentative Landsmænd og Andre i Mormonkirken, og det var paa denne Tur, han modtog et ſaa fordelagtigt Indtryk. Han beſøgte og beſigtigede denne for Menneſteheden ſaa meget „frygtede Fjende“ lige i dens Hovedkvarter; men i Stedet for at finde blodige Altene og Dyrger af blegede Ben efter ullykkelige Ofre for „Mormoniſmens Vanvittighed og Blodtorſt“ fandt han, ſom han ſelv udtrykker det: „De allerlykkeligſte Menneſter, jeg har truffet“. „Og for en Glæde og dog Alvor der var over diſſe Menneſter, lykkelige Hjem og hyperlige amerikanske Borgere.“ Sluttelig nævner han, at de to ſtørſte Hjørneſtene i det menneſtelige Samsunds Tempel: „Arbejdsomhed og Uædruelighed“, ere de mægtige Faktorer i Mormonsolkets Samhold og mirakuloſe Arbejde baade hjemme og ude. Er et frihedselſtende og bravt Folk ſom Nordmændene bange for ſaadanne Menneſter og ſaadanne Lærdomme? Skulle ſaadanne Folk jages ud af Landet, medens Humbugmagere og Charlataner af alle tænkelige Slags ſaa frit Lejde til at boltre ſig i Klafſernes Uvidenhed? Vi kjende ingen anden Lov for Præſten end for Folket: Vi behøve Alle at omvende os, hvis det ej ſkal gaa os Alle lige ilde.

Mormonsolket i Skandinavien ſamt Landsmænd i Utah ere Alle hjertelig taknemlige mod Hr. Erling Bjørnſon, ſom ſaa djærvt og kraftigt har talet vor Sag i en Tid og paa et Sted, hvor hans mandige Optræden for den Forurettede og Underkuede maatte ikke gjør ham

populær som en frybende Panegyrist, men hvor han er sikker paa, at Retfærdige og Forstandige ville hædre ham som en af Sandhedens uforfærdede Talsmænd.

Red.

Uden Pung og Taske.

Uldsterne Hans P. Andersen, Forstander for Slagelse Gren, og Drin P. Hansen, hans Medarbejder, begge unge, aktive Mænd fra Utah, sammensatte af det rette Metal, havde i Hjemmet hørt, hvordan deres Fædre i Kirkens tidligere Dage i Danmark kunde missionere blandt Folket uden Pung og Taske ligesom Disciplene i Frelserens Dage, medens nu enhver Missionær maa være beredt paa at betale for selv den ubetydeligste Belvillie og Tjeneste, de trænge til. Det Spørgsmaal fremstillede sig da for de to unge Uldster: Er det danske Folk mindre gjæstfrit i vore Dage, eller maa Skylden søges hos Uldsterne selv, som mulig mangle Tro og Mod til at give Folket Lejlighed til at vise, hvad de ville gjøre. For at faa dette Spørgsmaal tilfredsstillende besvaret paatog de sig at gjøre et Forsøg.

Vel forsynede med Skrifter og Bøger forlode de deres Hovedkvarter i Slagelse og begave sig paa en 5 Dages Expedition i en Afstand af 4 danske Mil; de besøgte alle beboede Huse paa deres Vej, Herregaarde saavel som Husmandshytter, ombødte deres Skrifter og meddelte, hvor somhelst de kom, at de vare Mormonmissionærer, udsendte fra Utah, og naar de bleve hungrige, bad de om noget at spise; de vare rede til at betale for det, om det forlangtes, men de vilde heller ikke aflaa de Paagjældendes gode Hjertelag og Gjæstfrihed, hvis det blev dem tilbudt. Resultatet blev fuldt ud tilfredsstillende; thi de betalte ikke for et eneste Maaltid. Rigtignok levede de ikke paa Herrevis; men hvad de fik var godt og nok til at stille Mavens Krav. Nattelegi manglede de heller ikke, om de end maatte bede om det 3—4 forskellige Steder, og man paa det sidste Sted hellere havde ønsket, at de forsogte hos Naboen, da de oplyste, at de vare Mormonmissionærer.

Det var interessant at se, at det gamle Ordsprog: „Fattig er Fattigmands Ven“ ogsaa her kom til sin Ret, thi 2 Aftener søgte de Natteleg hos velhavende Gaardejere med flere ledige Bærelser paa Gaarden, men fik det Svar, at i Huset var der ikke Plads; hvis de imidlertid vilde tage tiltakke med en Seng i Laden, saa maatte de blive der Natten over. For vore Utahdrengene var dette ingen Fornærmelse, thi en lustig Lade, fyldt med uyt, dustende Hø, er god nok som Sovegemak for Jordens største Monark, mente de. Kun viste det Hjertelaget mod vore velklædte og respektabelt udseende Brødre og mod deres Lærdomme — de stod ikke højt i Kurs. Men 2 andre Nætter søgte de

Nattelogi hos almindelige Husmandsfolk. Hytten var lav og skjæv, saa endog Storfen de sidste Aaringer havde fundet det under sin Værdighed at benytte sig af den gamle Rede paa den straatækkede Gavl, men de smaa, solbrændte Ruder tittede mildt ud mellem det rige Vedbend, der med sin grønne Rigdom kjærligt skjulte de Revner og Rynker, som Aarene havde plojet i Stuens Bæg, og indensfor levede et gammelt, ærbørdigt Par, Manden 80 og Konen 2 Aar ældre. Her bankede vore Brødre paa, og et Velkommen lød dem i Møde; da det gik op for de to Gamle, at de Fremmede vare „Mormoner“, var det, som havde de mødt gamle Bekjendte. Den gamle Mand havde nemlig i sine yngre Dage for 40—50 Aar siden godt kjendt Mormoner paa Egnen, og han bar selv nu sit Vidnesbyrd om, at han holdt deres Lære for den fuldkomne, rette og sande; men i mangfoldige Aar havde der ingen Vædste været paa de Kanter. Som Bevis paa deres Glæde over Besøget satte de Gamle det Bedste frem, som Hytten formaadede, og anviste Missionærerne en god Seng til Natten. Den næste Nat fandt de et lignende Sted, og begge Steder maatte de love at komme igjen.

De unge Vædster ere vel tilfredse med de gjorte Erfaringer, og de have til Hensigt at fortsætte deres Virksomhed Resten af Sommeren; de ville derved naa Egne og Lokalteter, hvor vort Budskab enten aldrig har været hørt, eller hvor vore Missionærer ikke have været de sidste 20—30 Aar. De søle sig rigelig belønne for deres Bestræbelser og have en brændende Attraa efter at finde dem, der søge efter Sandheden. De anbefale deres Fremgangsmaade til Efterlignelse for enhver Vædste, som synes, at hans Arbejde ingen Frugter bærer.

Vi omtale disse Oplevelser for at opmuntre alle vore Missionærer baade i Danmark og Norge til at gjøre som de to unge Mænd. Thi vor Høst vil rette sig efter vor Tro og vort Arbejde. Den Vædste, som ingen Tillid har til Gud, til sig selv eller til Folket, vil finde sin hele Mission fattig paa Frugt og Grøde. Hvis vi tænke os, at vi deltog i et Væddeløb eller anden atletisk Sport, vilde vi aldrig kunne vente at vinde Prisen uden at gjøre, hvad vi paa nogen Maade evnede. Men her drejer det sig om mere end Ros og Binding ved et Væddeløb. Vort Arbejde vedrører Liv og Salighed for kostelige Menneffjæle, gjenløste og dyrefjæbte ved Jesu Blod, og Belønningen for dette Arbejde gives af ham, for hvem Roms Purpur og Athens Guld falmer. Det betyder evigt Liv med Magt og Herlighed baade her og herester.

Derfor opmuntre vi baade vore Missionærer og de Hellige, hver i deres Sphære, til at lægge det Bedste af sig selv i Arbejdet, uanset Modstand og Besvær, og erindre, at han, som fordom sendte sine Tjenere ud uden Pung og Tasse og aabnede Vejen for dem, har ligesaa stor Magt i Dag. Og husk: „Kan du tro, skal det ske“.

Missionsngheder.

Beskikkelse. Ældste G. A. Jensen er bestiftet til at virke i Trondhjem, Lewis A. Thomas og Christian Mortensen i Kristiania Konference, Norge, og George S. Sanders i Aalborg Konference, Danmark.

Præsident Rudger Clawson talede til de forsamlede Hellige og Fremmede i Kjøbenhavn Søndagen den 17. Juni ved Afslutningen af sit Besøg i Scandinavien. Ved Hjælp af Tolk fremlagde han Evangeliets første og simple Principper, hvis Betydning og Værdi ere ens for Konge som for Betler, og formanede de Hellige til Trofasthed og Flid og til ved et gudeligt Levnet at vise Gud og Menneſter, at vi ikke ere „Ordet's Hørere alene, men ogsaa det's Gjørere“. Den følgende Mandag Formiddag afholdtes et Præstedømsmøde, hvori ikke alene de i Konferencen virkende Missionærer deltog, men ogsaa 3 besøgende Ældster fra Aalborg og Præs. Capson fra Malmø med 6 Ældster fra hans Konference, ialt 36 Missionærer. Det Hele bar Præg af en aandelig Fæst, efter hvis Slutning Alle følte sig opmuntrede og styrkede til fortsat Arbejde.

Fra Præsident Rudger Clawson har Redaktionen modtaget en Skrivelse, dateret Hamborg den 21. Juli, hvori han meddeler, at han ankom dertil den foregaaende Dag i bedste Velgaaende. I Forening med Præs. McKay afholdt han et udmærket Møde med Ældsterne der. Til Trods for de mange Hindringer, som møde Ældsterne i Tyskland, hvor fri Religionsudøvelse ikke tilstedes „Mormonerne“, have dog de 175 Ældster, som virke i denne Mission, tillagt Kirken 113 nye Medlemmer ved Daab alene i Juni Maaned. Til Slutning skriver han: „Jeg mindes med den største Tilfredshed og Glæde mit Besøg i den scandinaviske Mission og beder Dem selv og alle de Hellige modtage min hjertelige Tak for al den Venlighed og Opmærksomhed, der blev vist mig under mit Ophold blandt eder.“

Skabelses-Mysterier.

Daniel Berthelot, den fremragende franske Kemiker i Paris, har fornylig sat den videnskabelige Verden i stor Bestyrtelse ved at offentliggjøre Resultaterne af sine Opfindelser paa Livets Hemmeligheders Mark. Han paaſtaar nemlig, at han har opdaget Maaden, hvorpaa han kan fremstille Carbon-Sammensætning (Kulstof) fra den atmosfæriske Luft ved Hjælp af Straalebrydning uden kemisk Reaktion. Dette er som bekendt Planternes vidunderlige Hemmelighed; thi igjennem Cellerne i

deres Blade udsøndre de Kulstof og Vandstof etc. fra Luften og omdanne dem til organiske Stoffer. Det er denne vidunderlige Proces, som Berthelot paaftaar, han har udført i sit Laboratorium. Det siges, at hans Opdagelser ere bragte nær til det Stadium, da han ad den Vej kan frembringe Protoplasma eller dyrist Liv — en Hemmelighed, som alle Videnskabsmænd hidtil ikke have været i Stand til at frembringe. Kunstige Ueg, kunstige Hvedekorn og andre Ting ere blevne dannede med saa stor Kunstfærdighed og Akkuratæse, baade hvad Grundstoffer og Udseende angaar, at man ikke kan adskille det Naturlige fra det Kunstige; kun har det vist sig, at det ikke kan frembringe Liv. Det er dog at forvente, at Mennesket vil naa saa langt frem i Kundskab, at det vil lære noget af Skaberens egen Kraft at kjende, hvorved organiske Stoffer kunne forvandles til organiske, og hvorved Organismen, naar den først er konstrueret, vil kunne udvikles og gøres fuldkommen og vedvarende.

Dersom Mennesket nogen Sinde naaer til den Kundskab enten ved egne Opfindelser eller ved mere direkte Aabenbaring, da vil det blive velforstaaet, at kun „en Daare siger i sit Hjerte, at der er ingen Gud“. Kundskab leder til Gud og ikke fra ham. Verden har allerede set mange og store Ting, men den vil komme til at se mange større Ting end dem, vi hidtil have set og hørt; thi Jorden og dens Indvaaneres Mission er progressiv, og Dagen nærmer sig, da dens virkelige Konge vil gjæste den og bo blandt Menneskene.

Interessante Oldtidsfund. I denne Tid er man ifl. „Lolland-Falsters Stiftstidende“ i Færd med at udgrave en Langdysse paa Proprietær R. Suhrs Mark i Raagelunde under Ledelse af Assistent ved Nationalmuseet Sarauw.

I Langdysjen, der er 24 Meter lang og 18 Meter bred, findes 2 Gravkamre, af hvilke det ene er udgravet. I dette fandtes der 2 Skeletter, det ene af en yngre Kvinde, samt en ca. 8 Tommer lang, smukt forarbejdet Sphærispids af graa Flint. Bunden af Kamret var belagt med flade Sten, og da man fjernede disse og gravede længere ned, fandt man Skeletdele af 1 eller 2 Mennesker. Disse Dele menes at være 4 å 6000 Aar gamle.

Under en af Randstenene fandt man en særlig smuk Flintøge, ca. 15 Tommer lang, der er tilstillet Museet i Maribo.

Dødsfald.

Elise Royalie Christensen, født von Scheel, afgik ved Døden i Ephraim, Utah, den 5. Maj, omgivet af den sørgende Ægtefælle, 6 Børn og andre Paarørende. Afdøde, som var gift med Br. C. C. A. Christensen, blev født i Frederikshald, Norge, den 13. November 1834; hun var den første Kvinde, som annammede Mormonismen i sin Fødeby, og blev døbt i September 1854, knap 20 Aar gammel. For at undgaa Politiets Efterstræbelser og retslig Forfølgelse maatte hun rejse til Nabobøen, Fredrikstad, for at faa Daabshandlingen udført. Hun emigrerede i 1857 med et Sejlskib og blev paa Rejsen gift med vor hædrede Landsmand C. C. A. Christensen, i hvis Selskab hun fortjatte Bryllupsrejsen fra Iowa City til Saltjødalen, en Vej længde af 1300 engelske Mil, og hjalp til med at trække en Haaandkærre, der den Gang blev benyttet af de Hellige, som rejste til Zion. I 53 Aar har hun trolig delt saavel alle Nybyggerlivets Besværligheder som den udslagne Dags Byrder og Hæde. Hun var en af „de Stille i Landet“. Hendes venlige og rolige Færden efterlod et godt Indtryk paa Alt og Alle, med hvem hun kom i Berøring; rige Beviser paa den Plads, hun indtog i Familiers og Venners Hjerte, modtog hun, da hun i Forening med sin hengivne Ægtemage fejrede sit Guldbryllup for tre Aar siden. Hun var en ideal Type paa en trofast Hustru, en opofrende Moder og en sand Sidste-Dages Hellig.

Tak for de mange kjære, glade Minder,
 Du leved paa din Vej mod Livets lyse Tinder.
 Tak for hvert Smil, hver Taare, hvert Trøstens milde Ord —
 Kjærligheds Dugperler fra Himlen til vor Jord —
 Hvad er vel „røden Guld“ paa Marmors blege Bænde!
 Det er en kold Birat paa Venners sande Bærd;
 Men naar vi sætte Fod paa Evighedens Strande,
 Vi synge vil din Pris og prise vil din Færd.
 Thi den var stille, barmfri og besteden,
 Sig Gølskharpen i den tause Pil:
 En sød Musik for os, mens vi herneliden
 Fra Livets Larm til dig fordoble vil vor Til.

D. J. A.

Tankeprag.

Vykkelig er den, der forglemmer det, som han ikke kan forhindre.
 Taalmodighed, Visdom og Tid gjør det Umulige muligt.

Hvad det gjælder om.

Greb du Kampen an med frejdigt Mod,
 Den Gang Sorgen slog ned paa din Vej?
 Eller trøb du i Skjul bag Klager og Graad,
 Mismodig, bange og feig?
 Maaste Byrden var lille; maaste den var stor,
 Men der er mangan en Anden, der har den.
 Det gjør intet til Sagen, den tyngeb dig ned —
 Hvad der gjælder er, hvordan du har den.

Du blev fældet til Jorden! Nu vel, hvad gjør det?
 Staa op, og smil ad din Skramme,
 Det skader dig ej, du laa underst i Kamp;
 Men bliv liggende — blir du til Skamme.
 Jo haardere Stødet, des højere du steg
 I hans Dine, som hjælper at bære.
 Det gjør intet til Sagen, du faldt som et Neg,
 Naar blot du har kæmpet med Vre.

Dg blev du maaste paa din Vaare lagt,
 Dg bløder du end til Døde,
 Det ændser ej Sagen, naar kun du har bragt
 Det Bedste, du havde at yde.
 Hvad skader det dig, du har sørget og lidt
 Maaste tidt under Haan af din Næste.
 Der er En, som har set, hvordan du har stridt;
 Alltid ærligt du gjorde dit Bedste.

Sophie Valentine.

Indhold:

For tredsindsthye Aar siden..... 225 Tankesprog 231, 239 Redaktionelt: Præsident Joseph F. Smith paa Rundrejse i Scandinavien... 232 Hvad Erling Bjørnson siger om Mormonerne 233	Uden Bøng og Tasse..... 235 Missionsnyheder..... 237 Skabelses-Mysterier 237 Interessante Oldtidsfund 238 Dødsfald 239 Hvad det gjælder om..... 240
---	--

Udgivet og forlagt af Andrew Jensen, Korsgade 11, Kjøbenhavn N.

Trykt hos F. E. Vording (B. Peterjen).